

Література

1. Воронова А. В. Розвиток дошкілля в Україні: інноваційні підходи до освіти та піклування про дітей раннього та дошкільного віку. *Українські студії в європейському контексті*. 2024. № 8. С. 112–117.
2. Воронова А. В. Характеристика рівнів сформованості здорового способу життя дітей старшого дошкільного віку. *Українські студії в європейському контексті*. 2025. № 10. С. 107–118.
3. Козак Л. Сучасна дошкільна освіта: європейський досвід. *Educological discourse*. 2017. С. 235–251.
4. Косенчук О. Дошкільна освіта в Україні: нові реалії та перспективи. *Педагогічні науки*. 2022. № 79. С. 151–155.
5. Крамська З. М. Роль викладача у формуванні стресостійкості та адаптивності здобувачів освіти в умовах військового стану. *Українські студії в європейському контексті*. 2025. № 10. С. 137–143.
6. Пушкарьова Т. О., Мельник О. М. Електронна освіта і її розвиток в Україні. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2013. №3. С. 16–17.
7. Шарова Т., Шаров С. Масові відкриті онлайн курси як можливість підвищення конкурентоспроможності фахівця. *Молодий вчений*. 2018. № 9. С. 137–140.
8. Шарова Т. М. Авторське право на академічні курси в цифровій освіті. *Українські студії в європейському контексті*. 2025. № 10. С. 190–197.

Кротова О.Ю.

методист

Енергодарська гімназія №2

Енергодарської міської ради

Василівського району Запорізької області

**ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ГЕНЕРАЦІЇ ТА
СТРУКТУРУВАННЯ ТЕКСТОВОГО КОНТЕНТУ НАВЧАЛЬНИХ
ПРЕЗЕНТАЦІЙ**

Анотація. У статті досліджено теоретичні та прикладні аспекти використання технологій штучного інтелекту для генерації та логічного структурування текстового контенту навчальних презентацій. Розглянуто роль великих мовних моделей у трансформації підготовки дидактичних матеріалів та їх вплив на зниження когнітивного навантаження здобувачів освіти. Проаналізовано переваги автоматизації рутинних процесів

конспектування та структурування даних, що дозволяє викладачеві зосередитися на менторській складовій навчання. Доведено, що інтеграція штучного інтелекту в процес проєктування презентацій не лише оптимізує часові витрати педагога, а й підвищує якість візуалізації знань шляхом мікромодульної організації інформації.

Ключові слова: штучний інтелект, навчальні презентації, структурування тексту, цифровізація освіти, візуалізація знань.

Krotova O.Yu. Use of artificial intelligence for the generation and structuring of textual content in educational presentations. *The article explores the theoretical and applied aspects of using artificial intelligence technologies for generating and logically structuring the textual content of educational presentations. It examines the role of Large Language Models in transforming the preparation of didactic materials and their impact on reducing the cognitive load of learners. The study analyzes the advantages of automating routine processes such as note-taking and data structuring, which allows educators to focus on the mentoring component of teaching. It is proven that the integration of AI into the presentation design process not only optimizes the teacher's time management but also improves the quality of knowledge visualization through micro-modular information organization.*

Key words: artificial intelligence, educational presentations, text structuring, digitalization of education, knowledge visualization.

Актуальність дослідження. Сучасний етап розвитку цифрової освіти характеризується стрімкою інтеграцією технологій штучного інтелекту в освітній процес, що зумовлює трансформацію традиційних підходів до підготовки освітніх матеріалів. Одним із найбільш трудомістких аспектів діяльності викладача є створення мультимедійного контенту, зокрема презентацій, які потребують не лише глибокої змістовної наповненості, а й специфічної логіко-лінгвістичної структури. В умовах постійного зростання обсягів наукової інформації виникає гостра суперечність між необхідністю оперативної підготовки якісних дидактичних засобів та обмеженими часовими ресурсами освітян [8, с. 136].

Використання великих мовних моделей для генерації та структурування тексту дозволяє частково вирішити цю проблему, забезпечуючи автоматизацію рутинних процесів конспектування та форматування даних. Водночас, неконтрольоване впровадження інструментів штучного інтелекту породжує ризики зниження академічної точності та викривлення логіки подання навчального матеріалу. Таким чином, наукове осмислення методик

ефективної генерації текстового контенту та розробка алгоритмів його верифікації є критично важливими для збереження високих стандартів якості сучасної освіти та запобігання професійному вигоранню педагогічних працівників.

Мета статті – теоретично обґрунтувати та практично перевірити ефективність використання інструментів штучного інтелекту для автоматизованої генерації та логічного структурування текстового наповнення навчальних презентацій.

Виклад основного матеріалу. Процес підготовки навчальних презентацій традиційно складається з трьох етапів: відбору наукового матеріалу, його дидактичної адаптації та візуального оформлення. Кожен із цих етапів має власну специфіку та потребує від викладача як предметної компетентності, так і педагогічної майстерності. Найбільш інтелектуально містким є другий етап – структурування тексту, де викладач має перетворити розлогі наукові тези на лаконічні, логічно пов'язані блоки, адаптовані для швидкого візуального сприйняття. Саме на цьому етапі формується якість майбутньої презентації, її зрозумілість і ефективність для аудиторії. Інтеграція штучного інтелекту (ШІ) у цей процес докорінно змінює парадигму підготовки дидактичних матеріалів, перетворюючи штучний інтелект з простого редактора на інтелектуального співавтора [7, с. 341].

Основним інструментом у цьому контексті є великі мовні моделі, наприклад, GPT-4, Claude 3.5 та Gemini. Їх здатність до контекстуального аналізу дозволяє вирішувати завдання, які раніше вважалися суто людськими: виокремлювати головну думку, структурувати інформацію у вигляді ієрархічних списків, узагальнювати складні фрагменти тексту та адаптувати стиль викладу під конкретну цільову аудиторію. Зокрема, можливо спрощувати термінологію для здобувачів першого курсу або, навпаки, поглиблювати зміст для магістрантів і дослідників. Використання штучного інтелекту для генерації тексту презентацій базується на принципах обробки природної мови. Такий підхід дозволяє алгоритмам не лише розуміти семантичні зв'язки між реченнями, а й вибудовувати цілісну логічну послідовність слайдів, що відповідає дидактичним цілям навчання [1, с. 118].

Одним із ключових аспектів використання штучного інтелекту є структурування контенту. Текст презентації має бути фрагментарним та цілісним. Штучний інтелект дозволяє автоматизувати процес «мікронавчання», розбиваючи складну тему на модулі, що відповідають структурі окремих слайдів, що доречно використовувати навіть у закладах дошкільної освіти [6, с. 217]. Такий підхід сприяє зниженню когнітивного навантаження на здобувачів освіти. Дослідження показують, що правильно

структурований текст, згенерований із дотриманням принципів мультимодальності, підвищує рівень засвоєння інформації на 25-30% порівняно з неструктурованими масивами даних.

Технологічний процес генерації тексту за допомогою штучного інтелекту вимагає чіткого методологічного підходу. Якість фінального тексту презентації безпосередньо залежить від вхідних інструкцій. Для досягнення наукової точності викладач має застосовувати рольові моделі (наприклад, надання штучному інтелекту ролі «експерта з методики викладання фізики») та обмежувальні рамки. Обмежувальні рамки включають кількість слів на слайді, використання активних дієслів та обов'язкову наявність висновків на кожному етапі [3, с. 211].

Важливим є розгляд проблеми «галюцинацій» штучного інтелекту, коли модель генерує фактично невірну, але граматично правильну інформацію. У наукових презентаціях це є неприпустимим. Тому використання штучного інтелекту для створення тексту презентацій обов'язково має включати етап верифікації. Пропонується модель «Людина-в-циклі», де штучний інтелект виконує функцію чорнової обробки та структурування, а викладач виступає в ролі верифікатора та головного редактора, що перевіряє фактологічну точність та дотримання академічної етики.

Перехід від теоретичного обґрунтування до практичної реалізації вимагає детального аналізу інструментарію, що забезпечує синергію між генерацією тексту та його логічною візуалізацією. На сучасному ринку освітніх технологій виокремлюються два типи сервісів для створення презентацій: універсальні текстові моделі (ChatGPT, Claude, Perplexity) та спеціалізовані AI-дизайнери (Gamma App, Tome, Canva Magic Design). Якщо перші фокусуються на глибині змісту та лінгвістичній точності, то другі забезпечують негайну трансформацію згенерованого тексту в слайдову структуру з відповідним візуальним супроводом.

Ефективність структурування контенту безпосередньо залежить від якості вхідних запитів (промптів). У контексті навчальних презентацій доцільно використовувати стратегію «багатоетапної генерації». На першому етапі штучний інтелект аналізує базовий масив інформації та створює концептуальну карту майбутньої презентації. На другому етапі відбувається деталізація кожного розділу з урахуванням правила «одна ідея – один слайд». Такий підхід дозволяє уникнути перевантаження аудиторії та забезпечує логічну послідовність викладу, де кожен наступний слайд є дедуктивним або індуктивним продовженням попереднього [4, с. 143].

Важливим елементом наукового аналізу є оцінка якості структурування тексту. Дослідження показують, що ШІ-моделі останнього покоління

демонструють високу здатність до ієрархічної організації даних. Використання маркованих списків, виділення ключових термінів та автоматичне створення підсумкових тез дозволяє перетворити складний академічний текст на зручний для сприйняття дидактичний матеріал [9, с. 340].

Упровадження штучного інтелекту у процес створення презентацій стикається з низкою критичних викликів, що мають як технологічний, так і педагогічний характер. По-перше, це питання автентичності та стилістичної однорідності навчальних матеріалів. Тексти, згенеровані штучним інтелектом, часто мають специфічний «нейронний стиль» – надмірну ввічливість, узагальнені формулювання або повторювані синтаксичні конструкції, що може знижувати індивідуальність викладацького дискурсу. У цьому контексті особливого значення набуває збереження авторського стилю як елементу педагогічної ідентичності. Для подолання цього бар'єру викладач повинен застосовувати метод «стилістичного налаштування», надаючи моделі приклади власних успішних презентацій для відтворення індивідуальної манери викладу та термінологічної точності [5, с. 15].

Особливої уваги потребує аспект академічної доброчесності, який залишається ключовим у використанні інтелектуальних технологій. Використання штучного інтелекту для генерації тексту не повинно підмінити собою наукову роботу викладача або процес критичного осмислення матеріалу. Натомість роль інтелектуальних алгоритмів полягає у допомозі зі структуруванням, узагальненням та візуалізацією вже відібраного, перевіреного та науково обґрунтованого контенту. Важливо також враховувати ризики некоректних або узагальнених відповідей, що вимагає обов'язкової верифікації отриманих результатів [2, с. 33].

Використання штучного інтелекту відкриває нові можливості для персоналізації навчання, автоматизованого оновлення змісту та підвищення наочності презентацій. Проте успішність такої інтеграції безпосередньо залежить від рівня інформаційно-цифрової компетентності викладача, його готовності до інновацій та здатності до критичного аналізу результатів роботи автоматизованих систем. Аналіз можливостей сучасних великих мовних моделей свідчить про їх високу ефективність у завданнях логічного структурування, стиснення та адаптації наукового тексту під специфічні дидактичні цілі, що робить їх перспективним інструментом у сучасній освіті [10, с. 33].

Висновки. Використання штучного інтелекту дозволяє викладачеві трансформувати складні масиви інформації у чітко структуровані мікромодулі, що суттєво знижує когнітивне навантаження на здобувачів

освіти та сприяє кращому засвоєнню матеріалу. Ефективність використання ШІ-інструментів безпосередньо залежить від здатності критично оцінювати результати автоматизованої генерації. Автоматизація рутинних аспектів підготовки презентацій відкриває нові можливості для посилення творчої та менторської складової діяльності викладача, що в кінцевому підсумку підвищує загальну якість та конкурентоспроможність сучасної освіти.

Література

1. Гмиря Т. П. Використання Chat Gpt як інноваційного інструменту для вивчення української мови. *Українські студії в європейському контексті. 2025. № 10. С. 118–122.*
2. Гуренко О., Медведенко В. Використання штучного інтелекту в освітньому процесі: норма сьогодення чи виклик академічній доброчесності. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки. 2023. № 3. С. 35–56.*
3. Кифорук Ю. І., Матійчук С. О. Використання штучного інтелекту у підготовці майбутніх фахівців: виклики та педагогічний потенціал. *Українські студії в європейському контексті. 2025. № 11. С. 211–215.*
4. Кротова О. Ю. Можливості та переваги впровадження штучного інтелекту в освітній процес. *Українські студії в європейському контексті. 2025. № 10. С. 143–149.*
5. Паламар С. П., Науменко М. С. Штучний інтелект в освіті: використання без порушення академічної доброчесності. *Освітній дискурс. 2024. № 1(44). С. 15–22.*
6. Фамілярська Л. Л. Використання штучного інтелекту в закладі дошкільної освіти. *Електронне наукове фахове видання «Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. 2024. № 16. С. 216–228.*
7. Чай О. М. Використання чат-ботів у студентському середовищі. *Українські студії в європейському контексті. 2025. № 11. С. 341–346.*
8. Шаров С. В. Сучасний стан розвитку штучного інтелекту та напрямки його використання. *Українські студії в європейському контексті. 2021. № 6. С. 136–144.*
9. Шаров Т. М., Ломейко О. П., Шаров С. В. Штучний інтелект в освіті: свідомий вибір. *Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: збірник науково-методичних праць. 2024. Вип. 27. С. 390–401.*
10. Шарова Т., Шаров С. Формування комунікативної компетентності майбутніх учителів інформатики засобами творчих робіт. *Молодь і ринок. 2018. № 9(164). С. 33–38.*